

gelse, Opgjørelse af Status og Kontrol med Reserverfonden ikke kan føres klar Kontrol nok, og at det i den Henseende er ønskeligt at have saa megen Offentlighed som muligt, saaledes at Alt ligger klart og bestemt for. Men medens dette i mine Tanker er en Opgave, som en Lov kan løse, saa vil jeg anse mange af de andre Bestemmelser, som gaa ud paa en Indsnevring i det Liv, som Sparekasserne hidtil have ført, og som ikke har forvoldet nogen Skade i nogensomhelst Retning, for at være saare uheldige. Den Centralkontrol, som er paabuden i § 4, er i Overensstemmelse med en lignende Kontrol, som føres med Kreditkasser og Kreditforeninger, og det er jo ganske vist, at disse ogsaa maa bære Omkostningerne med den Kontrol, som saaledes føres med dem; men man maa huske, at det er Institutioner, som ere skabte under Paalæg af en saadan Kontrol. Her er det en Kontrol, som man paa eengang paalægger Sparekasser, som ere i en blomstrende Tilstand, som ikke have medført Tab for nogensomhelst af Interessenterne, og imod hvilke der i mine Tanker egentlig ikke er nogen Grund til at føre nogen Anse, undtagen den, at Sparekasserne, hvis jeg ikke huffer feil, ere i Besiddelse af en Kapital af ca. 200 Mill. Kr. Jeg kan nu egentlig ikke indse, at den Omstændighed, at Sparekasserne ved deres egen Virksomhed hidtil have vundet saa megen Tillid og Anselse, og at de have faaet den Betydning i vor hele finansielle Tilværelse, at de have et Beløb af 200 Mill. Kr. i hænde, kan være en Grund til nu at indsnævre deres hele Virksomhed og at besvære deres Liv ved Bestemmelser, som meget let kunne virke hemmende paa deres fremtidige Virksomhed. Det, som det gjælder om, er, at der er fuldkommen Klarhed og Sikkerhed tilstede for, at ingen Uregelmæssighed kan foregaa, samt at Regnskabet bliver aflagt og kontrolleret paa en fuldkommen tilfredsstillende Maade. Nu veed jeg meget godt, mine Herrer, at man kan sige: ja, men til Trods for al Kontrol — det se vi jo ved Bankerne — kan der dog foregaa Misligheder, og det vide vi jo ganske vist kan være Tilfældet, thi det se vi jo, som sagt, ved Bankerne; men naar man alligevel til Trods derfor ikke har dristet sig til at gjøre store Indgreb i Bankernes Virksomhed, hvorfor vil man da nu her gaa til at gjøre store Indgreb i det Liv, som Sparekasserne hidtil have ført. Jeg skal villig indrømme, at Sparekasserne paa enkelte Steder have tiltaget saaledes i Antal, at det maatte kunde vække nogen Betænkelse. Saa vidt jeg huffer er der i det Amt, hvor jeg bor, 30 à 40 Sparekasser, og i min nærmeste Omegn findes der den ene Sogneparekasse ved Siden af den anden, idet der paa et meget lidet Landomraade findes 4 à 5 Sparekasser ved Siden af hinanden. De have imidlertid virket, uden at der er fremkom-

met den mindste Anse eller Klage over deres hele Virksomhed, og Ingen har sølt sig betrængt eller beengstet ved de Penge, som han har anbragt i den. Men, mine Herrer! hvori ligger en stor Del af den Tillid, som man har til Sparekasserne? Den ligger virkelig ikke deri, at Sparekasserne ved store Annoncer have Lovet eller love høie Procenter — det tror jeg, at alle vi, som kjende Sparekassernes Virksomhed, ville være enige om ikke er Tilfældet —, men det ligger deri, at Befolkningen paa Landet ser, at Sparekasserne føres af Hænder, som tilhøre Folk, der stadig færdes imellem den, Folk, som man i Umyndelighed anser for at være paalidelige Mænd, og som man har Tiltro til, og det, at det hele Omraade dreier sig indensfor den Kreds, i hvilken de Paagjældende leve, samt det, at de vide, at Bestyrelsen kjender de stiebliche Forhold og de enkelte Personligheder og veed, hvorledes den og den Mand er stillet, er Noget, som bidrager til at vække Tillid, og det er et Moment, som man ikke maa lade ude af Betragtning. Det er et Moment, som i mine Tanker har en overordentlig stor Værdi, og det er just deri, at den store Fremblomstring af Sparekasserne har sin væsentligste Kilde.

Jeg har her i Korthed angivet de enkelte Punkter, som jeg har fundet mig foranlediget til at gjøre opmærksom paa. Jeg tvivler jo ikke om, at der vil fremkomme mange Udtalelser om det foreliggende Lovforslag, thi da vi have saa stort et Antal som 400 Sparekasser her i Landet, saa ligger det jo nær at antage, at Mange ville føle sig berørte af en Lov, som bringer forandrede Forhold tilveie i Sparekassernes hele Liv; men jeg vil dog bede om, at man ikke i dette Thing til Trods for de mange Anker, som jeg selv har fremført derimod, vil stille sig altsfor uventlig overfor dette Lovforslag. Der er ganske vist Anledning til i enkelte Retninger at søge at tilveiebringe noget mere Sikkerhed, end man har for Diebliffet, og det vil for Fremtiden maatte ogsaa være ønskeligt at gjøre det mindre let tilgængeligt at oprette Sparekasser, som virke paa et saa lidet Omraade. Det stiller sig ialtfald tvivlsomt for dem, som kjende Sparekassesefforholdene, om disse mindre Sparekasser under vanskelige Forhold ville kunne magte at klare de Forpligtelser, som paahvile dem, uden Ulempe for de paagjældende Interessenter. De, som have haft med større Sparekassesefforhold at gjøre, ville vide, at saadanne Forhold kunne komme paa En til høist ubeleilig og ubekvem Tid, og saa er det ikke ligegyldigt, om en Sparekasse raader over et lille Omraade eller raader over et stort Omraade, og navnlig vilde jeg anse det for høist ønskeligt, naar der blev en Bestemmelse, som forhindrede for Fremtidens Udlaan af Iste Prioritetslaan som faste Laan, som slet ikke afdrages, thi det er det, som medfører pludselige store Opsigelser, som kan have disse uheldige Følger. Naar Sparekasserne stilles